

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

О.Г.Бессова

Україна, м. Мелітополь, Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Актуальність дослідження. Сьогодні інформатизація освіти відбувається за допомогою цілого комплексу заходів, пов'язаних із перетворенням педагогічних процесів на основі впровадження в навчання інформаційних технологій. Використання в навчальному процесі сучасних технічних пристроїв та інформаційних технологій призводить до нового розуміння дидактичного процесу, його аналізу, встановлення нових принципів навчання. Так, принцип доступності за традиційного навчання реалізується з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей школярів, за комп'ютерного навчання «відбувається перехід від принципу всезагальної доступності до принципу індивідуальної доступності» [2, с. 25]. Одна з проблем, що стоїть перед вищою освітою, – підготовка випускника до професійної діяльності в інформаційному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. В педагогічній науковій літературі немає єдиної думки щодо означення понять компетенції та компетентності. В окремих роботах ці поняття розмежовуються, в інших – ототожнюються. Інформатична компетентність віддзеркалює не тільки соціальний досвід людства, але й індивідуальний досвід людини. У зв'язку з цим інформатична компетентність людини у більшій мірі індивідуальна, ніж соціальна, оскільки є не стільки характеристикою розвитку інформаційного середовища певного суспільства, скільки характеристикою самої людини. Сутність інформатичної компетентності особи полягає в тому, що, заломлюючись через професійну діяльність, вона виявляється у більш високій якості цієї діяльності і більш високому рівні розвитку цілісної індивідуальності й особистості людини. З одного боку, інформатична компетентність, як суб'єктивне явище, відзначається динамічністю, мінливістю за

рахунок тих перетворень, які відбуваються в досвіді людини, в її психіці та особистості. З іншого боку, інформатична компетентність як об'єктивне явище також збагачується, уточнюється, доповнюється у зв'язку з розвитком самого інформаційного середовища та його інфраструктури [1].

Таким чином, спираючись на виділені сутнісні характеристики поняття компетентності та інформаційної компетентності, як складової професійної компетентності і інформаційної культури, сформулюємо поняття інформатичної компетентності.

Інформатична компетентність – це інтегративне утворення особистості, яке інтегрує знання про основні методи інформатики та інформаційні технології, уміння використовувати наявні знання для розв'язання прикладних задач, навички використання комп'ютера і технологій зв'язку, здатності представляти повідомлення і дані у зрозумілій для всіх формі і проявляється у прагненні, здатності і готовності до ефективного застосування сучасних засобів інформаційних та комп'ютерних технологій для розв'язання завдань у професійній діяльності і повсякденному житті, усвідомлюючи при цьому значущість предмету і результату діяльності [3, с. 121].

Внутрішня структура інформатичної компетентності містить мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, ціннісно-рефлексивний, емоційно-вольовий компоненти. Така, на наш погляд, структура інформатичної компетентності. Вона, безперечно, не може бути вичерпною, залишається відкритою, але містить ключові моменти інформатичної компетентності.

Розвиток інформаційної компетентності старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів знаходить своє відображення в конкретних функціях:

1. Пізнавальна (гносеологічна) функція — покликана сприяти систематизації знань, через неї відбувається пізнання і самопізнання людиною самої себе.
2. Комунікативна функція (інформація зберігається на паперових та електронних носіях).
3. Адаптивна функція — дозволяє адаптуватися до умов життя і діяльності в інформаційному суспільстві.
4. Нормативна функція — в інформаційному суспільстві проявляється як система норм і вимог.

5. Оцінна (інформативна) функція — формує та активізує вміння учнів орієнтуватися в потоках різноманітної інформації, виявляти і розрізняти відому і нову інформацію, оцінювати головну і другорядну інформацію.

6. Розвивальна функція — дозволяє учню активно і творчо підходити до навчальної діяльності, що проявляється в самореалізації та самоактуалізації.

Як свідчить практика, всі функції взаємопов'язані, переходять одна в іншу й фактично являють собою єдиний процес.

Висновки. Отже, щоб сформувати інформаційну компетентність старшокласників, на нашу думку, необхідно: дати учням міцні базові знання; навчити учня де і як він може знайти потрібну інформацію; сформувати вміння застосовувати необхідні новітні інформаційні технології; розвинути в старшокласників уміння засвоювати лише актуальну та корисну інформацію, відкидаючи при цьому все другорядне; виробляти вміння аналізувати інформацію, помічати закономірності та використовувати їх, прогнозувати та робити висновки; дотримуватися власної точки зору.

Література:

1. Бельчев П.В. Мультимедійна комп'ютерна енциклопедія як засіб організації самостійної роботи учнів старшої школи /П.В. Бельчев// Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 82, частин 1. Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2009р. с. 126-131

2. Верлань А.Ф. Інформаційні технології в сучасній школі / А.Ф.Верлань, Л.О.Тверезовська, В.А.Федорчук. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. пед. інститут,1996. - 72 с.

3. Овчарук О.В. Компетентності як ключ до формування змісту освіти // Стратегія реформування освіти України. - Київ.: К.І.С.2003. - 295 с.